

OBSAH.

HLAVA PRVNÍ.

POVAHA JOSEFINISMU. JOSEFINSKÉ IDEJE A SNAHY V TEHDEJŠI LITERATUŘE U NÁS.

NAPSAL JAN JAKUBEC.

	Strana
Úvod	1
I. Politická stránka josefinismu	5
II. Náboženská snášelivost v životě a literatuře. Brošur- kový boj proti starým řádům	11
III. Snahy josefinské o hmotné povznesení obecného lidu a úsilí humanitní. Ohlas těchto snah v tehdejší lite- ratuře	26
IV. Reorganisované školství ve službách josefinských úsilí. Duch nových idejí na vysokých učeních	37
V. Publikace a časopisy v duchu osvícenském	44

HLAVA DRUHÁ.

STUDIE HISTORICKÉ.

NAPSAL JAN JAKUBEC.

I. Protijosefinský ráz studií historických. Příklad z ciziny	62
II. Badání dějezpytné vychází z klášterů. Jos. Piter, Mag- noald Ziegelbauer a zejména Gelasius Dobner. Fr. Mart. Pelcl. Domácí právo. Pomocné vědy historické: diplomatika, numismatika a jiné. Mik. Adaugt Voigt. Topografie domácí	66
III. Společnost наук	93
IV. Historie literární a historie kulturní	99

HLAVA TŘETÍ.

VZNIK A ROZVOJ STUDIÍ SLAVISTICKÝCH. SLAVISTIKA ZÁKLADEM SLOVANSKÉ MYŠLENKY.

NAPSAL JAN JAKUBEC.

Strana

I. Ráz historického badání probouzí smysl pro dějiny dávných Slovanů	117
II. Vliv kritických studií biblických na studium slovanských jazykův. Studium slovanských překladů Písma	119
III. Aug. Ludw. Schlözer. Vliv germánské filologie na rozvoj slavistiky	124
IV. Všeobecná záliba pro dávné doby, sesílená vlivem učení Rousseauova	132
V. Posila studií slavistických v domácích tradicích. Slovanský základ ve sporech o nejstarší kulturu českou	135
VI. Václ. Fort Durých	142

HLAVA ČTVRTÁ.

JOSEF DOBROVSKÝ.

ODDÍL I.

DOBROVSKÝ ZAKLADATEL ČESKÝCH SNAH OBROZENSKÝCH.

NAPSAL JAN JAKUBEC.

Úvod	157
I. Mládi a studie Dobrovského. Pobyt u Nosticů. První práce literární; Fragmentum pragense s. Marci	160
II. Časopisy: Böhmisches (und Mährische) Litteratur 1779 (a 1780); Litterarisches Magazin (1786 a 1787). Dobrovského smýšlení a snažení osvícenské. Neohrozený boj Dobrovského za svobodu přesvědčení náboženského a vědeckého. Dobrovského názor náboženský. Láska k přírodě	166
III. Zásluhy Dobrovského o novou češtinu spisovnou. Vliv cizích minění o spisovné mluvě. Názory o rozhojen-	

vání pokladu slovného v jazyce spisovném. Dobrovský proti snahám o spisovnou slovenštinu	180
IV. Dobrovského úsilí dějezpytné za prvního období. Práce literárně historické. Geschichte der böhmischen Sprache und Litteratur. Litterarische Nachrichten von einer Reise nach Schweden und Russland	203
V. Mluvnické práce a snahy na prospěch českého jazyka. Úsili o český slovník. Deutsch-böhmisches Wörterbuch. Práce mluvnické. Lehrgebäude der böhmischen Sprache. O české prosodii	217
VI. Dobrovského práce a studie slavistické. Spis »O oddanosti slovanských národů arcidomu rakouskému«. Cesta na Rus. Dobrovský budí zájem pro ruský jazyk. Slavín. Slovanka. Plány neprovedené. Reforma slovanského pravopisu	232
VII. Činnost v Společnosti nauk. Listy. Cesty	263
VIII. Další životní osudy Dobrovského. Duševní choroba. — Dobrovského povaha	270
IX. Vlastenecké smýšlení Dobrovského české i slovanské. Názory politické	278

HLAVA PÁTÁ.

UVĚDOMOVÁNÍ NÁRODNOSTNÍ.

NAPSAL JAN JAKUBEC.

I. Úpadek českého jazyka ve veřejném životě českém. Úsili centralisační vlády vídeňské o správní jazyk německý. Germanisace národů neněmeckých pomocí nového zřízení školského. Všeobecná víra v úspěch germanisace	295
II. Josefismus přispívá k rozvoji českého jazyka	303
III. Obrany jazyka českého. České vlastenectví mezi vzdělanci a šlechtou	315
IV. Poměry české národnosti na Moravě, ve Slezsku a na Slovensku. Pokus Bernolákův zavést samostatnou spisovnou řeč slovenskou	345
V. Hojně učebnice a pomůcky k naučení jazyka českého. Vzrůstající zájem o českou řeč. Český jazyk u generace starší a mladší	354

HLAVA ŠESTÁ.

*OSVICENSKÁ LITERATURA VZDĚLÁVACÍ
A POUČNÁ.*

NAPSALI JAN JAKUBEC A JAR. VLČEK.

	Strana
I. Vzrůst českých knih v době josefinské	361
II. Vydávání starých českých knih pro lid. F. F. Procházka	363
III. Prósa náboženská a nábožensky vzdělavatelná. Václav Stach. Procházkův překlad bible	374
IV. Popularisátoři idejí osvicenských. Fr. Jan Tomsa. Jan Rulík. Václav Matěj Kramérius. Fr. M. Pelcl. Spisovatelé paměti. Fr. Vavák. Jan Jeník z Bratřic	383
V. Osvicenské Slovensko evangelické. »Staré Noviny literárního umění« a jejich kruh: Plachý, Hrdlička, Ribay, Semian. Institoris a Bartolomeides; Tablic a Palkovič jako prosaikové	407
VI. Slovensko katolické. Po Antonína Bernoláka. Bajza, Bernolák a Fándli; jejich škola	415

HLAVA SEDMÁ.

*POČÁTKY NOVOČESKÉ LITERATURY
DRAMATICKÉ.*

NAPSAL JAN MÁCHAL.

I. České hry divadelní do r. 1812	429
II. První dramatikové čeští	448
III. Jan Nep. Štěpánek	470

HLAVA OSMÁ.

POČÁTKY ZÁBAVNÉ PROSY NOVOČESKÉ.

NAPSAL JAN MÁCHAL.

Úvod	485
I. Román rytířský	489
II. Povídky čarodějnicky	502
III. Povídky mravoučné	507
IV. Román rodinný	514

HLAVA DEVÁTÁ.

POČÁTKY NOVOČESKÉHO VERŠOVÁNÍ.

NAPSAL JAR. VLČEK.

	Strana
I. Almanahy Václava Tháma a jeho spolupracovníkův	519
II. <u>Puchmajerova škola básnická.</u> Hněvkovský, V. Nejedlý, Rautenkranz, Galaš, Kynský a j	531

HLAVA DESÁTÁ.

JAN NEJEDLÝ.

NAPSAL JAN JAKUBEC.

I. Mládí a studie Nejedlého. První pokusy literární . . .	541
II. Jan Nejedlý professorem české řeči a literatury na univerzitě pražské. Nejedlého úsilí buditelské. »Böhmische Grammatik«. Nejedlý a dějiny české literatury	545
III. Nejedlého překlady: prvního zpěvu Iliady, ukázky z la- tinských a řeckých spisovatelů, překlad idyll Geß- nerových, Theokritových, Popeových, Florianova »Numy Pompilia«, Ed. Younga »Kvílení aneb Roz- jímání nočního«	555
IV. Osvicenské názory a usilování. Literární činnost v oboru právním	564

HLAVA JEDENÁCTÁ.

ČESKÉ ČASOPISY.

NAPSAL JAN JAKUBEC.

I. Jana Nejedlého »Hlasatel Český«	569
II. Palkovičův »Týdeník«	584
III. Jana Hromádky »Prvotiny pěkných umění« a jejich přispěvatelé	591
IV. M. J. Sychra a jeho časopisy zábavně poučné. Časo- pisecné podniky Jana Hýbla: »Rozmanitosti«, »Hyl- los«, »Jindy a Nyní«. V. R. Kramériusa »Kniha Zla- tá«, »Dobrozvěst«, »Čechoslav«. J. Lindy »Vlasen-	

ský zvěstovatel« a »Rozličnosti«. J. L. Zieglera »Dobroslav«, »Milozor«, »Milina«, »Věrný raditel« a »Přítel mládeže«	609
---	-----

HLAVA DVANÁCTÁ.

JOSEF JUNGMANN.

ODDÍL I.

J. JUNGMANN BÁSNÍK A BUDITEL. JUNGMAN-
NOVA ŠKOLA.

NAPSAL JAN JAKUBEC.

I. Jungmannovo mládí a učení. Počátky činnosti literární Učitelská činnost v Litoměřicích	624
II. Překlad Chateaubriandovy »Ataly«. Překlady prací veršovaných. Miltonův »Ztracený Ráj«. Básně původní .	633
III. Myšlenky o úsilí buditelském. Práce publicistické o českém jazyku a české národnosti. Smýšlení a cítení vlastenecké	655
IV. Jungmannovo smýšlení a cítení slovanské. Jungmannovy názory politické	676
V. Jan Nejedlý a Jungmann. Povaha Jungmannova. Jungmannův boj o českou prosodii. Jungmannův filosofický názor o světě	685
VI. Jungmannova škola básnická: Ant. Marek, Fr. Vetešník a jiní	697

HLAVA TŘINÁCTÁ.

POČÁTKY NOVOČESKÉ ROMANTIKY. VÁCLAV
HANKA. JOSEF LINDA. ALOIS SVOBODA.

NAPSAL JOSEF HANUŠ.

I. Ráz romantiky německé a české	713
II. Hankova příprava v Praze	719
III. Pobyt Hankův ve Vídni. Vliv Kopitarův a romantiky německé. Působení v Hromádkových Novinách a Prvotinách	724

	Strana
IV. Hankův návrat do Prahy. Poesie Hankova	727
V. Boje o pravopis	738
VI. Hanka filolog	743
VII. Hanka jako bibliothekář	756
VIII Hanka Slovan	757
IX. Hanka slavista	778

JOSEF LINDA.

I. Lindovy životní osudy	785
II. Linda básník. Záře nad pohanstvem. Jaroslav ze Šternberga	790
III. Linda žurnalistka	801
VÁCLAV ALOIS SVOBODA	811

HLAVA ČTRNÁCTÁ.

PADĚLKY ROMANTICKÉ DRUŽINY ČESKÉ.

NAPSAL JOSEF HANUŠ.

I. Romantické prostředí, motivy a tendence padělků	829
II. Padělatelé	836
III. Píseň Vyšehradská	843
IV. Rukopis Královédvorský (RK) a Libušin soud čili rukopis Zelenohorský (RZ)	845
V. Milostná písni krále Václava	866
VI. Evangelium sv. Janské. Glossy Mater Verborum a ostatní padělky	867
VII Přijetí, význam a vliv památek padělaných	871